

เรื่อง พญาดง

รายละเอียด

พญาดง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Persicaria chinensis* (L.) H. Gross (ชื่อพ้องวิทยาศาสตร์ *Polygonum chinense* L.) จัดอยู่ในวงศ์ผักไผ่ ([POLYGONACEAE](#))

สมุนไพรพญาดง มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ผักบังใบ ผักไผ่น้ำ (ภาคเหนือ), เอื้องเพ็ดม้า (ภาคกลาง), หน่อกล้วยอี (กะเหรี่ยงแม่ฮ่องสอน), มีส้อย ลำถ้อย (ลัวะ), ปรางเจงบัว (ปะหล่อง), โพงลิ้น (เมี่ยน) เป็นต้น

ลักษณะของพญาดง

- ต้นพญาดง จัดเป็นพรรณไม้ล้มลุกเลื้อยพาดพันกับต้นไม้อื่น ลำต้นมีความสูงได้ถึง 4 เมตร
- ใบพญาดง ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่แกมรูปขอบขนาน ใบมีขนาดกว้างประมาณ 1-5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 3-10 เซนติเมตร ผิวใบเรียบหรือมีขน มีหูใบเป็นปลอกหุ้มลำต้น

- **ดอกพญาแดง** ออกดอกเป็นช่อ โดยจะออกตามซอกใบ มีดอกย่อยจำนวนมาก กลีบดอกเป็นสีขาวหรือสีชมพู
- **ผลพญาแดง** ผลเป็นผลสด ลักษณะของผลเป็นรูปเกือบกลม สีน้ำเงินเข้ม

สรรพคุณของพญาแดง

1. ชาวเขาเผ่าแม้วจะใช้รากพญาแดง ผสมกับรากสากเหล็ก รากหนามแน่ และรากบัวชุนเย นำมาต้มกับน้ำดื่ม เป็นยาแก้อาการปวดท้องน้อย สำหรับกามโรค (ราก)
2. ชาวเขาเผ่าอีเก้อ มูเซอ จะใช้ ใบหรือทั้งต้น นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาถ่ายพยาธิ (ใบ, ทั้งต้น)
3. ใบนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้การบีบสภาวะขัด (สำหรับสตรีที่ยังไม่หมดประจำเดือน ห้ามใช้ในขณะที่มีรอบเดือน) (ใบ)
4. ทั้งต้นนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้หนาว (ทั้งต้น)
5. ทั้งต้นนำมาทุบห่อผ้าหมาดไฟ ใช้เป็นยาประคบแก้อาการปวดท้องไส้ติ่งที่มีอาการไม่มาก (ทั้งต้น)
6. ใช้เป็นยาแก้โรคหนองใน โดยตำรายาพื้นบ้านล้านนาจะใช้รากหรือเหง้าพญาแดง ผสมกับรากขี้ครอก โดยใช้อย่างละเท่ากัน นำมาหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วนำไปต้มเคี่ยวให้ข้น ใช้ดื่มเป็นยาแก้โรคหนองใน ส่วนอีกตำรับจะใช้ใบหรือยอดพญาแดงผสมกับรากส้มกุ้ง นำมาต้มกับน้ำดื่ม ส่วนชาวเขาเผ่าแม้วจะใช้เหง้าพญาแดง ผสมกับเหง้าเอื้องหมายนา และว่านกีบแรด นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้หนองใน (รากหรือเหง้า, ใบหรือยอด)
7. สำหรับสตรีที่มีอายุมากแล้วและต้องการให้ประจำเดือนหมด ให้ใช้ใบนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาทำให้หยุดมีประจำเดือน แต่ห้ามใช้กับสตรีที่ยังอยู่ในวัยเจริญพันธุ์และสตรีมีครรภ์เด็ดขาด (ใบ)
8. ใบหรือทั้งต้นใช้ตำพอกห้ามเลือด รักษาแผลสด แผลเปื่อย แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก (ใบ, ทั้งต้น)
9. ใบหรือทั้งต้นนำมาตำหรือคั้นเอาน้ำทาหรือพอกแก้โรคผิวหนัง ผื่นคัน หูด ฝี หนอง ฆ่าเชื้อโรค (ใบ, ทั้งต้น)

ประโยชน์ของพญาแดง

1. ผลสุกมีรสเปรี้ยว ใช้รับประทานได้
2. ชาวลัวะจะใช้ยอดอ่อนนำมารับประทานโดยจิ้มกับเกลือ ชาวกะเหรี่ยงแม่ฮ่องสอนจะใช้ยอดอ่อนนำไปย่างกับไฟรับประทานกับน้ำพริก ส่วนชาวปะหล่องจะนำใบมาสับให้ละเอียดใช้เป็นส่วนผสมในการทำลาบ
3. ชาวเมี่ยนจะใช้ใบนำมาต้มกับน้ำแล้วนำน้ำที่ได้มาใช้เป็นส่วนผสมในการทำแป้งเหล้า

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คำสำคัญ : พญาดง

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-07-16

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1734&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology